

BİLİM DAMLALARI

GÜRÜLTÜ VE VERİM

- Fransız Tıp Akademisi'nden bir üyeye göre bir sekreterin çevresindeki gürültünün 20 dB azaltılması imlâ hatalarını % 20 oranında azaltmakta ve verimi % 9 arttırmaktadır.

TAVŞANLARI "DELI" EDEN ŞEY "AŞK" TIR

- Ekim'de sakin olan tavşan Mart gelince deliye döner. Gündüzleri yuvasını bırakıp etrafta fıır döner, kıç atar ve hiçbir ayırım yapmaksızın bütün dişilere saldırır. Edinburg'lu zoolog Dr. G. A. Lincoln'e göre tavşanın böyle "delirmesinin" nedeni "aşk"tır. Hayvanın böyle davranmasına Mart ve Nisan aylarında kanındaki seks hormonlarının çok artması neden olmaktadır, dişi bu aylarda yavruları ile meşgul değildir ve bu bakımdan erkeğin davetlerini reddetmez. İşin daha az neşeli yanı: bu sonuca varmak için 760 tavşanın otopsişi gerekmiştir.

TAŞ FIRLATICI ŞEBEKLER

- Maymunların kendilerini savunmak için sopa kullandıkları çok görülmüştür. Buna karşı taş atmalarına şimdiye kadar rastlanmamıştı. California Üniversitesinden üç araştırmacı Güney Afrika'da Kuyser kanyonu civarında şebekelerin taş yağmuruna uğradıkları zaman çok şaşırıyorlar. Bu şebekeler o civardaki sarp kayalıklarda yaşıyorlardı ve bu kötü adeti orada öğrenmişlerdi. Taşların kasıtlı atıldığı belli idi: taşların bir kısmı hedefe çok yakın düşüyordu, bundan başka şebekeler iri taşları seçiyorlardı, şöyle ki orada ortalama taş ağırlığı 88 gramken şebekelerin fırlattığı taşların ağırlığı ortalama 583 gr.'di. Önemli bir nokta: şebekeler yalnız insanları ve sırtlanları taş yağmuruna tutarlar, birbirlerine hiç taş atmazlar.

YALNIZ KADINLAR İÇİN HARİKA BİR SİLÂH: TASER

- Elinizde küçük bir kutu tuttuğunuzu düşünün. Geç vakit evinize dönerken size saldırıyorlar. Kutuyu hayduta yöneltiyorsunuz, kutudan 50.000 voltluk iki şimşek çıkıyor ve saldırganı 10 dakika süreyle felce uğrattıyor. Bu üstün silâh hava korsanlarına ve diğer saldırganlara karşı kullanılabilir. İsmi Taser'dir. Çalışma esasları bilinmediğinden Laser'le ilgili olup olmadığı bilinmiyor. California'daki Taser firmasınınca yapılıyor, fiatı 200 dolar.

ÜZÜNTÜ KANSER YAPIYOR

- ABD'de Meninger Tesisi psikiyatrlarından Dr. Harold M. Voth'a göre 100 yıldan beri tıp literatüründe tarif edilen kanserli hastalar kansere yakalanmadan önce derin bir hüznün (melânkoli), sıkıntı ve sertlik göstermiştir. Özellikle kanser başlamadan önceki beş yıl içinde büyük bir duygusal şok geçirmişler ve bunun etkisinden kurtulamamışlardır. Hiç çocuğu olmamış kadınlarda kanser daha sık görülmektedir.

KARAT ŞAMPİYONU "DELİ ŞARL"

- New Jersey'li E. Viscioni boşuna "Kaplan Karatçılar Derneği'ne üye olmuştu, çünkü kendi cüssesine göre bir karatçı bulamıyordu bir türlü. O zaman kararını verdi ve 5 yılda 5000 dolar harcayarak resimde görülen korkunç robotu yaptı. Deli Şarl'ın bir kafası, bir gövdesi, iki ayağı ve dört kolu vardır, ayrıca burun, boğaz, karın ve kasık bölgelerinde birer disk bulunur, bunlar karatçıların vurmak istediği alanlardır. Bu disklerden birine vurulur vurulmaz robot derhal 4 kolundan ve iki ayağından biriyle cevap verir, bunlardan hangisi ile vuracağı hiç belli olmaz. Darbeyi yememek için tek yol yeniden bir diske vurabilmektir. Robot elektromagnetikler ve yaylarla çalışır. Viscioni Deli Şarl'ın ellerine bıçaklar vermesi de düşünüyor, tabii acemi karatçılara tavsiye edilecek birşey değil.

SOLUCANLAR, ALAKARGALAR VE OTOMOBİLLER

- Akıllı bir alakarga olsaydınız solucanları nerede arardınız? Peki, söyleyelim: oto yollarının yakınında. Bir İngiliz biyolojisti olan Roger Tabord'a göre otomobillerin sebep olduğu titreşimler (0 - 50 Hertz) yola yakın topraktaki solucanların yeryüzüne çıkmasına yol açmaktadır. Alakargalara ve diğer kuşlara kalan şey onları mideye indirmektir.

ERKEK KÖPEKLER İDRAR EDERKEN NEYE AYAĞINI KALDIRIR?

- Amerikan etolojist'i Frank Beach, meslektaşlarını uzun süredir ilgilendiren bir konu üzerine eğilmiş bulunuyor: neden erkek köpekler idrar ederken bir ayağını kaldırır da dişi köpekler art ayakları üzerine çömelerek idrar ederler? Bu acaba sinirsel mi, hormonal mı? Hormonal olması daha muhtemel, çünkü erkek yavru köpekler de büyüyene kadar dişiler gibi idrar ediyor. Beach dişi köpeklere erkeklik hormonu enjekte etti ve gördü ki bundan sonra dişiler de idrar ederken ayak kaldırmaya başladılar.

SCIENCE ET VIE'den Çeviren: Dr. Selçuk ALSAN

- İki kolun kucaklıyamıyacağı kadar büyük olan ağaç, saç kadar ince bir kökten doğmuştur. Yedi katlı bir kule, bir toprak yığını üstünde yükselir. Bin fersahlık bir yolculuk bir adımla başlar.

Lao TZE